

אחת התופעות המוכרות בקהילייה המשפטית היא הכפשת מועמדים. לעתים מדובר במועמדים לתפקיד שר המשפטים, לעתים מדובר במועמדים לכהונת שופט. במקרה הגרוע משתמשים נגדם בחקירה פלילית ובכתב-אישום מופרך (עיינו ערך השר יעקב נאמן); במקרה ה"קל" מסתפקים בהכפשה חסרת בסיס בעיתון.

השבוע, למרבה הצער, נרתם גם עיתון המתיימר להיות ברמה טובה ולא צהובון למשימה של הכפשת אחד ממועמדי של השר פרידמן לכהונת שופט בבית-המשפט העליון. ישנם במקומותינו, כפי הנראה, משפטנים הסבורים כי יש לזקוף לחובתו של אדם רב הישגים (לרבות בחירתו בגיל צעיר לדיקן של פקולטה למשפטים) את עצם העובדה שהוא מועמדו של שר משפטים לא אהוד, רחמנא לצלן. זהו, כך נראה, הרקע לכתבת ה"תחקיר" המבישה שפורסמה השבוע בהבלטה רבה, בעמוד הראשון של עיתון "הארץ" (מיום 25.3.08). הכותרת עשויה להיראות מבטיחה: "מועמד של פרידמן לעליון לא דיווח על עסקיו עם עו"ד יעקב ברדוגו". אך לאחר שטורחים וקוראים את הכתבה המפורטת, מתברר – לפחות למי שמעט בקי בתחומים הרלוואנטיים: משפטים, חברות, עסקים – כי הכותרת בעמוד הראשון של עיתון "הארץ" היא בעצם כשיק ללא כיסוי. אציין ואדגיש כי אין לי ידיעה מיוחדת באשר לפרטי ה"פרשה", וכי הניתוח שלהלן מבוסס אך ורק על הכתבה עצמה, אשר פורסמה בעיתון. לאנשים חושבים.

מתברר כי בעבר נוצר קשר בין המועמד, אשר עוסק גם בעריכת דין, לבין עו"ד ברדוגו, והשניים בחנו את האפשרות לרכוש יחדיו נכס מקרקעין. (משעמם). לצורך כך רשמו חברה אצל רשם החברות (משעמם מאוד). העסקה לא יצאה לפועל, והחברה שנרשמה מעולם לא הייתה פעילה (משעמם מאוד מאוד). וזהו! אלא מה? מתברר (שזו שמיים) שבטופס המועמדות לכהונת שופט, לא ציין המועמד פרטים מרתקים אלה כמענה לשאלה שבטופס: "ציין פרטים על מעורבות עסקית שלך או מטעמך". וכי למה שיציין? הרי העסקה מעולם לא יצאה לפועל – כפי שעולה מה"תחקיר" של "הארץ". כפי שהשיב המועמד לשאלת העיתון, "ברמה הזאת של עסקים יכולתי לציין שם (בטופס) גם מאה אנשים". אז מה בכל זאת מעניין ב"פרשה" הכל-כך משעממת הזו? "הארץ": "בעת הקמת החברה ברדוגו היה חשוד בהפרת אמונים ובקבלת טובות הנאה במסגרת חקירה שניהלה יאח"ה. דובר משרד המשפטים מסר כי התיק בעניינו נסגר מחוסר ראיות לפני ארבעה חודשים". כנראה לא מעניין את העיתון שהחקירה כלל לא נוגעת לעסקה שניסו לקשור המועמד ועו"ד ברדוגו; כנראה לא מעניין את העיתון שהחקירה בכלל נסגרה. האומנם די בכך שלמועמד היה קשר כלשהו אל מי שנחשד בעבר בעבירה פלילית כדי להצדיק רמיזות חסרות כל בסיס וטעם? היכן האחריות כלפי המועמד, שסתם כך גורמים נזק לשמו הטוב? והיכן האחריות כלפי החברה, שעלולה להפסיד כך מועמדים מצוינים לשיפוט? שהרי בארץ אוכלת מועמדיה על לא עוול בכפם, מועמדים פוטנציאליים מצוינים יירתעו מלהציג מועמדותם.

לבסוף, המחשבה המטרידה ביותר בכל בסיפור הפסוידו עיתונאי הזה, היא שמישהו בוועדה למינוי שופטים, אשר לא רצה במועמד זה, הוא העומד מאחורי ה"תחקיר" ה"עיתונאי" הצהבהב והמשעמם הזה. ראשית, כבר ראינו כמה וכמה מקרים – גם לאחרונה וגם כשדובר במינוי לבית-המשפט העליון – שבהם ניסו להכפיש מועמדים. שנית, עם כל הכבוד לתחקירן אמיץ הלב אורי בלאו, מנין לו שהמועמד לא דיווח לוועדה על פרט זה או אחר? האין המידע הזה אמור להיות פנימי, של הוועדה? שלישית, מה פשר משפט הסיום של הכתבה – "יש לציין שכעת נבחנים לבית המשפט העליון בעיקר מועמדים המכהנים כשופטי בתי משפט מחוזיים, ולכן נראה שסיכויי של שפירא נחשבים נמוכים". הנה יצא המרצע מן השק. כעת רק נותר לברר מיהו שהחליט לסכל סיכול ממוקד את מועמדותו של מועמד מצוין וכשרוני, תוך שימוש ב"עיתונאי" כבמכשיר להשגת מטרתו.

* ד"ר בועז סנג'ור הוא ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים.